

KYSELYTUNTI / NRO 23.-2013
KKYS / MKYS _____

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJASTO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
03. 07. 2013	
Dnro/Dnr	<u>HEK 2013-009559</u>
Tehtävluokka Uppgiftsklass	<u>00 00 03</u>

Kysymys kaupunginjohtajalle

Arvoisa kaupunginjohtaja -

09042013 Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveys lautakunnan kokouksessa oli esillä Kannelmäen nuorisokodin paikkojen lakkauttaminen.

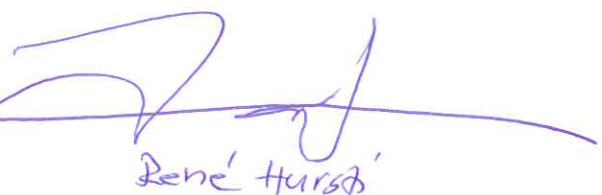
Ryysin asian päälle saadakseni puolueettonta tietoa asiasta toisen näkökulman silmin. Vastauksesta varten olisin halunut vierailla Kannelmäen nuorisokoti- osastoissa Bessi ja Lemppi. Henkilökunnan osalta sekä kokemusasiantuntijoiden osalta toivotettiin tervetulleeksi. Viraston taholta tuli kuitenkin viesti, jos päästättä Hurstiin vierailulle tulee loppua.

Jos Hursti ilmestyy soittokaa päiä.

Kuntalaki kertoo eivän muuta. Valtuutetun ja lautakunnan jäsenen on saatava kaikki tarvittava tieto päätöksentekoa varten, hyvin luottamuksinta hoitotseen. Miköli virkamies ei ole yhteistyöhaluinen ja estää tiedon saamisen, voi asian vietas hallinto-oikeuteen. Mitä kaupunki oikeo tehdä, että virkamiehille saadaan tarvittava ja OIKEA tieto.

kuunioitten

03072013

René Hursti

Helsingin kaupungin valtuutettu

23

Vastaus valtuutettu René Hurstin kysymykseen koskien tarvittavan ja oikean tiedon saamista virkamiehiltä sekä valtuutetun oikeutta vieraillla lastenkodissa

HEL 2013-009559 T 00 00 03

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan vastaus

Valtuutettu René Hursti kysyy kuinka voidaan varmistaa tarvittavan ja oikean tiedon saaminen virkamiehiltä sekä valtuutetun oikeutta vieraillla lastenkodissa.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan käsiteltävänä on ollut 18.6.2013 esitys eräiden lasten- ja nuorisokotien paikkaluvun muutoksesta sisältäen mm. Kannelmäen nuorisokodin paikkojen vähentämisen. Asian käsittelyyn liittyen lautakunnan jäsen, valtuutettu René Hursti on tehnyt mainitun kokouksen jälkeen kaupunginjohtajalle kirjallisen kysymyksen.

Vastauksena sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa sosiaali- ja terveystoiminnan sekä hallintokeskuksen oikeuspalvelujen lausuntojen perusteella, että sosiaali- ja terveyslautakunta on valmistelussaan noudattanut julkishallinnon menettelytapasääntöjä ja lakeja.

Valtuutetun tietojensaantioikeus koskee valtuutetun oikeutta saada viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja. Valtuutetun tietojensaantioikeus ei kuitenkaan kata valtuutetun omatoimista tutustumista nuorisokotiin. Nuorisokodissa asuvien lasten ja nuorten yksityisyyden turvaamiseksi vierailuille nuorisokodissa asetetaan rajoituksia. Sosiaali- ja terveyslautakunta voi asian selvittämiselvöllisyytensä perusteella esimerkiksi päättää katselmuksen järjestämisestä ja järjestämistavasta nuorisokodissa.

Lisäksi sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja viittaa alla oleviin yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Valtuutetun tietojensaantioikeus

Kuntalain 43 §:n mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisina, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tätä kutsutaan valtuutetun tietojensaantioikeudeksi. Tietojensaantioikeuden tarkoituksena on taata, että valtuutettu saa toimessaan tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Tietojensaantioikeus tarkoittaa sekä oikeutta saada tietoja, joko suullisesti tai kirjallisesti, että oikeutta saada nähtäväksi asiakirjoja. Tietojensaantioikeuden perusteella luottamushenkilöllä on oikeus saada tietoja kunnan viranomaisilta. Kunnan viranomaisia ovat kunnan toimielimet, luottamushenkilöt ja viranhaltijat (kuntalaki 14 §; Niemivuo – Keravuori: Hallintolaki, 2003, s. 106). Tietojen antamiseen velvoitettuja eivät siten ole esimerkiksi kunnan laitokset, virastot tai kuntaan työsuhteessa olevat henkilöt.

Valmistelun periaatteet

Julkishallinnon menettelysäännöt, mukaan lukien asioiden valmistelu, perustuvat Suomen perustuslain oikeusvaltioperiaatetta koskevaan 2 §:ään, jonka mukaan julkisen vallankäytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Hyvän hallinnon perusta löytyy perustuslain perusoikeuksia koskevasta 2. luvusta. Käsittelyn julkisuus, oikeus tulla kuulluksi sekä saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Kunnallishallinnossa lähinnä hallinto-oikeudelliset yleissäädökset kuten hallintolaki ja julkisuuslaki sekä myös kuntalaki sääntelevät asioiden käsittelyä. Hallintolain 2 luku § 6–10 ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä. Valmistelussa tulee noudattaa hyvän hallinnon periaatteita, joita ovat mm. yhdenvertaisuusperiaate, tarkoitussidonnaisuuden periaate, objektiviteettiperiaate, suhteellisuusperiaate sekä luottamuksensuojaperiaate.

Lisäksi hallintolain mukaan hyvän hallinnon periaatteisiin kuuluvat myös palveluperiaate, neuvontavelvollisuus, hyvän kielenkäytön vaatimus sekä viranomaisten yhteistyövelvoite.

Eräiden lasten- ja nuorisokotien paikkaluvun muutoksesta koskevan asian valmistelusta sosiaali- ja terveysvirastossa

Sosiaali- ja terveysvirasto toteaa lausunnossaan, että kaikille sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenille on jaettu 19.3.2013 iltakoulussa asian käsittelyyn liittyvää taustamateriaalia, mm. diasarja perhe- ja sosiaalipalveluista. Diasarjassa on selostettu myös lastensuojelun muutoshanke ja sen tausta, tavoitteet, tilanne vuoden vaihteessa ja suunnitelma hankkeen etenemiseksi. Lautakunnan jäsenille on jaettu lautakunnan kokouksessa 18.6.2013 esityslistan lisäksi esitetty materiaali sekä diasarja Lastensuojelun muutoshankkeen esittely.

Lisäksi lautakunnan jäsenillä ja lastensuojelun kokemusasiantuntijoilla on ollut alkukeväällä 2013 yhteinen tapaaminen ja keskustelu asian tiimoilta Soccan tiloissa. Työnantajan edustajana tällöin on paikalla ollut

lastensuojelun johtaja Sisko Lounatvuori. Lautakunnan jäsenet ml. Hursti, ovat lähettäneet sähköpostilla kysymyksiä osastopäällikkö Pia Sutiselle ja Sisko Lounatvuorelle. Näihin viesteihin on aina vastattu ja kysyjät ovat saaneet tarvitsemansa lisätiedot.

Vierailut lastenkodeissa ja nuorisokodeissa

Kannelmäen nuorisokoti on lastensuojelulain 57 §:ssä tarkoitettu lastensuojelulaitos. Laitos ei ole yleisölle avoin tila. Laitos on sinne sijoitettujen lasten ja nuorten koti, ja perustuslain 10 §:n mukainen yksityiselämän suoja koskee myös lastensuojelulaitoksessa asuvia lapsia ja nuoria. Lastensuojelulain 58 §:n mukaan lastensuojelulaitoksessa lapsen hoito ja kasvatusta on järjestettävä ja lasta kohdeltava siten, että hänen yksityisyytensä kunnioitetaan. Lastensuojelulaitoksesta vastaavan tahon tulee huolehtia, että näitä säädöksiä noudatetaan.

Nuorisokodissa asuvia lapsia ja nuoria koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä julkisuuslain (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, 24 § 1 mom. 25 kohta) ja sosiaalihuollon asiakaslain (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, 14 §) mukaisesti.

Nuorisokodissa asuvien lasten ja nuorten yksityisyyden turvaamiseksi muiden kuin lasten vanhempien ja muiden läheisten vierailuille nuorisokodissa voidaan ja tuleekin asettaa rajoituksia. Mahdolliset vierailut tulee toteuttaa tavalla, joka ei loukkaa lasten ja nuorten yksityisyyden suojaa eikä tarpeettomasti häiritse laitoksen toimintaa. Myös salassa pitoon liittyvät velvoitteet tulee ottaa huomioon mahdollisia vierailuja järjestettäessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on linjannut, että mahdolliset vierailut lastenkoteihin tehdään suunnitellusti ja yhdessä sekä niin, että myös esimiehet ovat paikalla kun lautakunta tulee vierailulle. Lautakunnan linjauksen mukaan lautakunnan jäsenet eivät mene yksittäin vierailuille, jota linjauksista on noudatettu myös tiedotusvälineiden edustajiin.

Tietojensaantioikeus ei sanamuotonsa perusteella tarkoita valtuutetun oikeutta omatoimisesti tutustua kunnan sellaiseen palveluun tai kunnan hallussa olevaan tilaan, johon yleisöllä ei tavallisesti ole pääsyä.

Yksi niistä keinoista, joita lautakunta voi käyttää selvittääkseen sen päätettävänä olevaa asiaa ennen päätöksen tekemistä, on katselmus (hallintolaki 38 §). Lautakunnan tekemää vierailua lastenkotiin voidaan näin ollen juridisesti pitää katselmuksena.

Katselmuksen voi tehdä lautakunta, mutta ei sen yksittäinen jäsen. Lautakunta harkitsee, vaatiiko asian selvittäminen katselmuksen järjestämistä. Harkinnassa tulee lisäksi ottaa huomioon katselmuksen kohteeseen liittyvä lainsäädäntö sekä mahdolliset lautakunnan toimintaoh-

jeet tai muut sovitut toimintatavat. Katselmus on toimitettava aiheuttamatta kohtuutonta haittaa katselmuksen kohteelle tai sen haltijalle. Katselmuksen järjestämiseen ei ole velvoitetta, vaan se on aina harkinnanvaraista (HE 72/2002 Hallituksen esitys Eduskunnalle hallintolaiksi ja laiksi hallintolainkäyttölain muuttamisesta, 38 §:n perustelut). Katselmuksen järjestämisestä säädetään tarkemmin hallintolain 38 §:ssä.

Kannelmäen nuorisokoti toimii osana perhe- ja sosiaalipalvelujen lastenkotitoimintaa ja tuottaa sosiaalihuollon palveluja, joiden toimeenpääntö Helsingin kaupungissa kuuluu sosiaali- ja terveystalokunnalle. Lautakunnan alaisissa toimintayksiköissä huomioidaan näiden yksiköiden toimintaa linjaavat lautakunnan kannanotot. Perhe- ja sosiaalipalvelujen lastensuojelun linjajohto ilmoitti asian käsittelyn yhteydessä Kannelmäen nuorisokodin johtajalle, että lautakunta vierailee laitoksissa sovitusti sekä siten, että linjajohdon edustajat ovat läsnä. Ketään ei ole uhattu tässä yhteydessä palvelussuhteen päättämisellä.

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 [Valtuutettu René Hurstin kysymys](#)